

CONFIDENTIAL

25

LIMITED DISTRIBUTIONREAD AND DESTROYITEM No. 9168/56KK
Sept 27
VI-1185HUNGARYEXILE /1200/
Refugees /1204/WIDOW OF FORMER HUNGARIAN DIPLOMAT ARRIVES IN ROMESOURCE ROME: RFE News Bureau.DATE OF OBSERVATION: August 1956.

ENGLISH SYNOPSIS: The widow of the former Hungarian Ambassador to ROME, Laszlo VELICS, arrived in ROME in early August. When source was contacted, she was staying at a boardinghouse in a fashionable section of the capital. She was bedecked with jewels and surrounded by suitcases.

Source told a fantastic story about her adventurous exit from Hungary /hidden in a barrel against payment of \$ 500./ In reality, she was brought from Hungary by the former Italian Ambassador to BUDAPEST, GIARDINI. The latter has been assigned to the post in TEHERAN and wishes to employ source as a governess. At present the widow VELICS is traveling with a stateless Austrian passport.

Source's son Edmund lost his faith in Communism while in BRUSSELS. He is living in that city and has an excellent job there. For her younger son, source bought an apartment in PARIS for \$ 5000.

Source also related that when her husband was Ambassador to ROME, he was called by the Pope at the time of Cardinal MINDSZENTY's trial and asked to petition the Hungarian Government to spare the Cardinal the death penalty. When her husband reported this to his government, he was arrested. Source was then forced to join her husband. They were later deported to the Heves region where her husband died.

Before leaving for the West, source met the former Hungarian diplomat, Istvan GYONGYOSI. Source declares he has been "cured of Communism" and hopes to take part in a "healthy"

/more/

left-wing movement, such as a left-wing popular front government, excluding the Communists.

Source concluded by saying: "Everything would run smoothly if certain fools did not instigate the innocent masses via the radio, but the life they promise, thank heavens, will never return to Hungary.

EVALUATION COMMENT: Since Mrs. VELICS belongs to that age group of people who have less difficulties in obtaining a passport for emigration, it is likely that the Regime did not put obstacles in her way to leave Hungary, especially because her two sons are living in Western countries.

Edmond FERENCZY, the former Hungarian representative at the UNESCO, chose freedom in PARIS.

Source's statement about the arrest of her husband is inaccurate, since Mr. VELICS lived in freedom until his deportation sometime in early 1952. Mrs. VELICS was known to be pro-Communist but her late husband was never a Party member.

Istvan GYONGYOSI was chargé d'affaires in BUKHAREST in the early postwar years. He was arrested in 1949 in connection with the RAJK affair. His liberation from prison was reported in November 1954.

X X X

VELICS László volt magyar követ özvegye augusztus első napjaiban RÓMÁBA érkezett. Ismerősének kalandos történetet mondott el, hogy hordóba bújtatva, teherautón, 500 dollárért hozták ki. Ezt azonban senki sem hiszi el neki.

Pensione Parioliban, ahol informátorunk meglátogatta, legalább nyolc koffer között találta, összes briliánsgyűrűvel és nyakékeivel. Valószínű, hogy GIARDINI, volt BUDAPESTI olasz követ hozta ki magával, valószínűleg utlevéllel, vagy a kormányzat hallgatóságos jóváhagyásával olasz utlevéllel. Különbözik GIARDINI, aki TEHERÁNI nagykövet lett, magával viszi házvezetőnőnek. VELICSNÉ jelenleg osztrák menekültutlevéllel utazik.

Eddig BRUXELLESben és PÁRISban járt. Fia, FERENCZY Edmond, aki BRÜSSZELben él, már "kiábrándult a kommunizmusból"

/more/

és most kitűnően keres. Kisebbik fia nagyon nehezen él PARISban és ezért kénytelen volt neki 5000 dollárért egy lakást venni.

Elmondotta, hogy férjét a MINDSZENTY-per tárgyalása alatt a Pápa magához hívatta és üzenetet küldött vele a magyar kormányhoz, hogy ne ítéljek a biborost halálra. Amikor férje ezt az üzenetet hazavitte, már az állomáson lefoglák PESTen és telefonáltattak neki, hogy csak akkor engedik ki, ha ő a felesége hazajön. Ezért ment haza és a Fillér utcában laktak egy ideig, amíg "mindenki legnagyobb meglepetésére" őket is deportálták Heves megyébe. Férje ott halt meg. Ő később engedélyt kapott a PESTre való visszatérésre, ahol egy szobarészt bérelt és nyelvtanleckét adott.

Elutazása előtt találkozott GYÖNGYÖSI István volt diplomatával, aki "szintén kigyógyult a kommunizmusból" és a most kialakulófélben lévő "egészséges" folyamatban, amely egy szélsőbaloldali, de nem kommunista népfrontban fog megnyilatkozni, készül vezető szerepet vállalni.

"Minden simán menne, ha egyes örültek a rádiókon keresztül nem izgatnák a tudatlan tömeget, pedig olyan világ, amilyenek ők ígérhetnek hál'Istennek nem lesz többé Magyarországon" mondta még VELICS-né!

End.

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY